

Филозофски факултет у Нишу Департман за србистику

БИЛТЕН ОКРУЖНИХ НИВОА
КЊИЖЕВНЕ ОЛИМПИЈАДЕ И
ТАКМИЧЕЊА ИЗ СРПСКОГ ЈЕЗИКА И ЈЕЗИЧКЕ КУЛТУРЕ
ЗА СРЕДЊОШКОЛЦЕ ИЗ НИШАВСКОГ ОКРУГА

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ У НИШУ

7. 3. 2026. и 28. 3. 2026. године

Приређивачи:

Проф. др Александра Јанић Митић

Проф. др Ивана Митић

Проф. др Јелена Стошић

Академска 2025/26. година

Током тридесет и девет година изучавања српског језика и књижевности на Филозофском факултету Универзитета у Нишу, кроз организацију и одржавање различитих културних догађаја, радило се на подизању свести о значају изучавања националне филологије. Депарتمان за србистику, и ове године, организује разноврсне активности у оквиру актуелног интерног пројекта *Српски језик и књижевност у настави, науци и на тржишту рада* (број пројекта: 373/1-12-01), чији је руководилац доц. др Јелена Младеновић.

Окружни ниво Књижевне олимпијаде за средњошколце у организацији Министарства просвете и Друштва за српски језик и књижевност Србије, четврти пут је за ученике гимназија и средњих стручних школа Нишавског округа одржан на Филозофском факултету у Нишу 7. марта 2026. године, док је окружни ниво Такмичења из српског језика и језичке културе на Филозофском факултету у Нишу пети пут одржан 28. марта 2026. године. У плану је наставак сарадње Факултета и Департамана са Школском управом у Нишу, предметним наставницима, члановима актива Српског језика и књижевности, директорима гимназија и средњих стручних школа из Нишавског округа, Друштвом за српски језик и књижевност Србије и Подружницом Друштва за српски језик и књижевност за Нишавски округ, у виду одржавања окружних нивоа оба такмичења из Српског језика и књижевности.

Неки од садашњих студената Србистике били су и сами врло успешни такмичари, а са нестрпљењем очекујемо наредне генерације!

ОКРУЖНИ НИВО КЊИЖЕВНЕ ОЛИМПИЈАДЕ ЗА СРЕДЊОШКОЛЦЕ ИЗ НИШАВСКОГ ОКРУГА

Првопласираним, другопласираним и трећепласираним средњошколцима Филозофски факултет у Нишу је и ове године доделио дипломе, њиховим предметним наставницима захвалнице, а дежурним наставницима и члановима комисија одговарајуће потврде.

Дежурство:

Милена Богдановић, Гимназија „Бора Станковић”, Ниш

Јасмина Станковић, Уметничка школа, Ниш

Драгана Цветковић, Гимназија „Бора Станковић”, Ниш

Марија Глицић, Уметничка школа, Ниш

Маријан Мишић, Гимназија „Светозар Марковић”, Ниш

Милена Николић, Алексиначка гимназија, Алексинац

Ранг-листа за први разред

Име и презиме ученика, име школе, предметни професор, место, поени, ранг

1.	Ивана Павловић	Гимназија „Светозар Марковић”	Марија Церовина	Ниш	20	I
2.	Лена Милићевић	Гимназија „Бора Станковић”	Нађа Ђорђевић	Ниш	20	I
3.	Милица Станковић	Прва нишка гимназија „Стеван Сремац”	Ивана Мандић	Ниш	20	I
4.	Ирина Милановић	Прва нишка гимназија „Стеван Сремац”	Јасмина Ноћић	Ниш	20	I
5.	Ена Поповић	Прва нишка гимназија „Стеван Сремац”	Ивана Мандић	Ниш	20	I
6.	Новак Станковић	Гимназија „Светозар Марковић”	Предраг Радојковић	Ниш	19	I
7.	Ива Поповић	Прва нишка гимназија „Стеван Сремац”	Ивана Мандић	Ниш	19	I
8.	Павле Петрић	Гимназија „Светозар Марковић”	Марија Церовина	Ниш	18	II
9.	Вук Величковић	Гимназија „Бора Станковић”	Нађа Ђорђевић	Ниш	18	II
10.	Даница Вукашиновић	Гимназија „Бора Станковић”	Ана Стевановић	Ниш	15	III
11.	Камал Тајем	Гимназија „Бора Станковић”	Милена Богдановић	Ниш	14	
12.	Лара Пејовић	Прва нишка гимназија „Стеван Сремац”	Ивана Мандић	Ниш	12	
13.	Доротеа Славковић	Прва нишка гимназија „Стеван Сремац”	Ивана Мандић	Ниш	10	

Комисија:

1. Драгана Лукић, Прехрамбено-хемијска школа, Ниш
2. Марија Станчић Михајловић, Гимназија „Бора Станковић”, Ниш

Ранг-листа за други разред

Име и презиме ученика, име школе, предметни професор, место, поени, ранг

1.	Дара Лукић	Алексиначка гимназија	Милена Николић	Алексинац	20	I
2.	Петар Нешковић	Гимназија „Бора Станковић”	Данијела Петровић	Ниш	19	I
3.	Јована Глицић	Гимназија „Бора Станковић”	Марија Станчић Михајловић	Ниш	19	I
4.	Анђелина Гојковић	Уметничка школа Ниш	Јасмина Станковић	Ниш	19	I
5.	Симонида Станковић	Гимназија „Бора Станковић”	Данијела Петровић	Ниш	18	II
6.	Маша Стојановић	Гимназија „Светозар Марковић”	Ана Јоцић	Ниш	18	II
7.	Даница Поповић	Уметничка школа Ниш	Јасмина Станковић	Ниш	18	II
8.	Ана Видојковић	Гимназија „Светозар Марковић”	Маја Димитријевић	Ниш	17	II
9.	Анђела Марковић	Гимназија „Бора Станковић”	Марија Станчић Михајловић	Ниш	17	II
10.	Анђелија Вучковић	Гимназија „Бора Станковић”	Нађа Ђорђевић	Ниш	17	II
11.	Јован Поповић	Гимназија „Бора Станковић”	Марија Станчић Михајловић	Ниш	17	II
12.	Јована Здравковић	Гимназија „Бора Станковић”	Марија Станчић Михајловић	Ниш	16	III
13.	Нина Станковић	Прва нишка гимназија „Стеван Сремац”	Тања Обрадовић	Ниш	15	III
14.	Мила Петровић	Уметничка школа Ниш	Марија Глицић	Ниш	15	III
15.	Анастасија Савић	Гимназија „Светозар Марковић”	Неда Гашовић	Ниш	14	
16.	Дуња Игњатовић	Уметничка школа Ниш	Марија Глицић	Ниш	14	
17.	Калина Миленковић	Гимназија „Бора Станковић”	Марија Станчић Михајловић	Ниш	11	

18. Магдалена Јоцић	Гимназија „9. мај”	Ивана Савић	Ниш	11
19. Геновева Игић	Гимназија „Светозар Марковић”	Ана Јоцић	Ниш	10
20. Сергеј Јовић	Гимназија „Бора Станковић”	Данијела Петровић	Ниш	10
21. Теодора Јовановић	Гимназија „9. мај”	Ивана Савић	Ниш	10
22. Елена Николић	Прва нишка гимназија „Стеван Сремац”	Тања Обрадовић	Ниш	9
23. Теодора Милетић	Гимназија „9. мај”	Ивана Савић	Ниш	4

Комисија:

1. Јелена Стојковић Цветковић, Прва нишка гимназија „Стеван Сремац”
2. Ивана Савић, Гимназија „9. мај”, Ниш
3. Маја Димитријевић, Гимназија „Светозар Марковић”, Ниш

Ранг-листа за трећи разред

Име и презиме ученика, име школе, предметни професор, место, поени, ранг

1. Олга Димитријевић	Гимназија „Светозар Марковић”	Александра Вучевски Ђорђевић	Ниш	17	II
2. Павле Јовановић	Прва нишка гимназија „Стеван Сремац”	Јелена Стојковић Цветковић	Ниш	16	III
3. Милица Јовановић	Прехрамбено-хемијска школа	Драгана Лукић	Ниш	15	III
4. Лана Ђорђевић	Медицинска школа „Др Миодраг Лазић”	Татјана Тадић	Ниш	15	III
5. Исидора Ковчин	Прва нишка гимназија „Стеван Сремац”	Ивана Мандић	Ниш	15	III
6. Мина Стојановић	Алексиначка гимназија	Марина Дашић	Ниш	14	
7. Ема Марковић	Прва нишка гимназија „Стеван Сремац”	Ивана Мандић	Ниш	14	
8. Дуња Величковић	Уметничка школа Ниш	Јасмина Станковић	Ниш	12	
9. Сандра Цветковић	Медицинска школа „Др Миодраг Лазић”	Татјана Тадић	Ниш	12	
10. Урош Крстов	Гимназија „Бора Станковић”	Милена Богдановић	Ниш	11	

Комисија:

1. Драгана Лукић, Прехрамбено-хемијска школа, Ниш
2. Марија Станчић Михајловић, Гимназија „Бора Станковић”, Ниш

Ранг-листа за четврти разред

Име и презиме ученика, име школе, предметни професор, поени, ранг

1.	Сара Живић	Медицинска школа „Др Миодраг Лазић”	Даниела Николић	Ниш	19	I
2.	Јана Раићеловић	Гимназија „Бора Станковић”	Милена Богдановић	Ниш	18	II
3.	Ђорђе Станковић	Гимназија „Бора Станковић”	Милена Богдановић	Ниш	18	II

Комисија:

1. Јелена Стојковић Цветковић, Прва нишка гимназија „Стеван Сремац”
2. Ивана Савић, Гимназија „9. мај”, Ниш
3. Маја Димитријевић, Гимназија „Светозар Марковић”, Ниш

**ОКРУЖНИ НИВО
ТАКМИЧЕЊА ИЗ СРПСКОГ ЈЕЗИКА
И ЈЕЗИЧКЕ КУЛТУРЕ
ЗА СРЕДЊОШКОЛЦЕ ИЗ НИШАВСКОГ ОКРУГА**

Као и претходних година, Филозофски факултет у Нишу је провласиралим, другопрласиралим и треће-прласиралим средњошколцима доделио дипломе, њиховим предметним професорима захвалнице, а дежурним наставницима и члановима комисија одговарајуће потврде.

Дежурство:

Марија Симић, Прва нишка гимназија „Стеван Сремац”

Марија Костић, Гимназија „9. мај”, Ниш

Марина Дашић, Алексиначка гимназија

Милена Богдановић, Гимназија „Бора Станковић”, Ниш

Јелена Зафировић, Прва нишка гимназија „Стеван Сремац”

Ранг-листа за први разред

Име и презиме ученика, име школе, предметни професор, поени, ранг

1. Лена Милићевић	Гимназија „Бора Станковић”	Нађа Борђевић	Ниш	20	I	
2. Милица Станковић	ПНГ „Стеван Сремац”	Милена Станојевић	Ниш	20	I	
3. Марко Петковић	Гимназија „Бора Станковић”	Нађа Борђевић	Ниш	19	I	
4. Петра Цекић	ПНГ „Стеван Сремац”	Ивана Мандић	Ниш	19	I	
5. Коста Милосављевић	Гимназија „Бора Станковић”	Ана Стевановић	Ниш	18	II	
6. Мила Пајић	ПНГ „Стеван Сремац”	Маја Милосављевић Стојановић	Ниш	18	II	
7. Андреј Вучковић	Гимназија „Светозар Марковић”	Предраг Радојковић	Ниш	18	II	
8. Ива Поповић	ПНГ „Стеван Сремац”	Милена Нешковић	Ниш	18	II	
9. Дина Петровић	ПНГ „Стеван Сремац”	Маја Милосављевић Стојановић	Ниш	17	II	
10. Михајло Јовановски	ПНГ „Стеван Сремац”	Милена Станојевић	Ниш	17	II	
11. Валерија Васић	ПНГ „Стеван Сремац”	Маја Милосављевић Стојановић	Ниш	17	II	
12. Николета Митић	Гимназија „Светозар Марковић”	Предраг Радојковић	Ниш	17	II	
13. Михајло Милојевић	ПНГ „Стеван Сремац”	Маја Милосављевић Стојановић	Ниш	17	II	II
14. Лена Стефановић	Алексиначка гимназија	Марина Дашић	Алексинац	17	II	
15. Новак Станковић	Гимназија „Светозар Марковић”	Предраг Радојковић	Ниш	16	III	
16. Ива Павловић	ПНГ „Стеван Сремац”	Маја Милосављевић Стојановић	Ниш	16	III	
17. Бранко Младеновић	Гимназија „Бора Станковић”	Ана Стевановић	Ниш	16	III	
18. Вања Делић	ПНГ „Стеван Сремац”	Маја Милосављевић Стојановић	Ниш	16	III	
19. Ена Поповић	ПНГ „Стеван Сремац”	Милена Станојевић	Ниш	16	III	
20. Дуња Милетић	Алексиначка гимназија	Марина Дашић	Алексинац	15	III	
21. Доротеа Славковић	ПНГ „Стеван Сремац”	Милена Станојевић	Ниш	13		
22. Страхинја Илић	Гимназија „Бора Станковић”	Ана Стевановић	Ниш	13		
23. Миа Марковић	Гимназија „Бора Станковић”	Ана Стевановић	Ниш	13		
24. Владета Милкић	Гимназија „Светозар Марковић”	Предраг Радојковић	Ниш	12		
25. Војин Андоновић	ПНГ „Стеван Сремац”	Ивана Мандић	Ниш	12		
26. Петра Милиновић	Гимназија „Светозар Марковић”	Маријан Мишић	Ниш	9		

Комисија:

1. Милена Станојевић, Прва нишка гимназија „Стеван Сремац”
2. Марија Станчић Михајловић, Гимназија „Бора Станковић”, Ниш
3. Драгана Лукић, Прехрамбено-хемијска школа, Ниш

Ранг-листа за други разред

Име и презиме ученика, име школе, предметни професор, поени, ранг

1. Катарина Караџић	Гимназија „Бора Станковић”	Марија Станчић Михајловић	Ниш	20	I
2. Анђела Стевановић	ПНГ „Стеван Сремац”	Милена Станојевић	Ниш	20	I
3. Ана-Марија Костантинидис	ПНГ „Стеван Сремац”	Милена Станојевић	Ниш	19	I
4. Јована Јочић	ПНГ „Стеван Сремац”	Маја Милосављевић	Ниш	19	I
5. Софија Боранијашевић	ПНГ „Стеван Сремац”	Марија Симић	Ниш	18	II
6. Ива Стојанчић	ПНГ „Стеван Сремац”	Милена Станојевић	Ниш	18	II
7. Дуња Стефановић	ПНГ „Стеван Сремац”	Милена Нешковић	Ниш	18	II
8. Анђела Марковић	Гимназија „Бора Станковић”	Марија Станчић Михајловић	Ниш	18	II
9. Јована Глиџић	Гимназија „Бора Станковић”	Марија Станчић Михајловић	Ниш	17	II
10. Огњен Јовановић	Гимназија „Бора Станковић”	Данијела Петровић	Ниш	17	II
11. Андреа Андријевић	Гимназија „Светозар Марковић”	Маја Димитријевић	Ниш	17	II
12. Ана Видојковић	Гимназија „Светозар Марковић”	Маја Димитријевић	Ниш	16	III
13. Николина Стојиљковић	Гимназија „Светозар Марковић”	Маја Димитријевић	Ниш	16	III
14. Василије Антић	Гимназија „Светозар Марковић”	Маја Димитријевић	Ниш	16	III
15. Анка Николић	ПНГ „Стеван Сремац”	Милена Станојевић	Ниш	16	III
16. Наталија Живковић	Уметничка школа Ниш	Јасмина Станковић	Ниш	15	III
17. Павле Вилчек	Гимназија „Светозар Марковић”	Ана Јочић	Ниш	15	III
18. Катрина Ристић	Гимназија „9. мај”	Ивана Савић	Ниш	15	III
19. Јања Стојановић	Гимназија „Светозар Марковић”	Ана Јочић	Ниш	15	III
20. Михаило Лазић	Гимназија „Бора Станковић”	Данијела Петровић	Ниш	14	
21. Катарина Спасић	Гимназија „Светозар Марковић”	Маја Димитријевић	Ниш	14	
22. Софија Станојковић	Гимназија „Бора Станковић”	Марија Станчић Михајловић	Ниш	14	14
23. Никола Стојковић	Гимназија „Бора Станковић”	Данијела Петровић	Ниш	14	
24. Сара Спасић	ПНГ „Стеван Сремац”	Милена Нешковић	Ниш	14	
25. Дарија Милојевић	Гимназија „Светозар Марковић”	Маја Димитријевић	Ниш	13	

Комисија:

1. Маја Димитријевић, Гимназија „Светозар Марковић”, Ниш
2. Ивана Савић, Гимназија „9. мај”, Ниш
3. Ивана Мандић, Прва нишка гимназија „Стеван Сремац”

Ранг-листа за трећи разред

Име и презиме ученика, име школе, предметни професор, поени, ранг

1. Милица Станковић	Гимназија „Бора Станковић”	Милена Богдановић	Ниш	20	I
2. Олга Димитријевић	Гимназија „Светозар Марковић”	Александра Вучевски Ђорђевић	Ниш	20	I
3. Ема Марковић	ПНГ „Стеван Сремац”	Милена Станојевић	Ниш	20	I
4. Ива Марковић	ПНГ „Стеван Сремац”	Милена Нешковић	Ниш	19	I
5. Маријана Стоиљковић	Гимназија „Светозар Марковић”	Марија Церовина	Ниш	18	II
6. Исидора Ковчин	ПНГ „Стеван Сремац”	Милена Станојевић	Ниш	18	II
7. Младен Сибиновић	Гимназија „Бора Станковић”	Милена Богдановић	Ниш	18	II
8. Ања Маринковић	Прехрамбено-хемијска школа	Ниш Драгана Лукић	Ниш	18	II
9. Каја Стојановић	Гимназија „Бора Станковић”	Милена Богдановић	Ниш	18	II
10. Наташа Ракић	Прехрамбено-хемијска школа	Ниш Драгана Лукић	Ниш	17	II
11. Сава Стојановић	Гимназија „Светозар Марковић”	Бранкица Вељковић	Ниш	17	II
12. Марија Вујановић	Гимназија „Светозар Марковић”	Бранкица Вељковић	Ниш	16	III
13. Тара Мишић	ПНГ „Стеван Сремац”	Марија Симић	Ниш	15	III
14. Никола Трајковић	Гимназија „Светозар Марковић”	Марија Церовина	Ниш	14	
15. Марија Костић	Гимназија „Бора Станковић”	Милена Богдановић	Ниш	14	
16. Надежда Ранчев	ПНГ „Стеван Сремац”	Марија Симић	Ниш	14	
17. Милица Рашић	Прехрамбено-хемијска школа	Ниш Драгана Лукић	Ниш	12	

Комисија:

1. Милена Станојевић, Прва нишка гимназија „Стеван Сремац”
2. Марија Станчић Михајловић, Гимназија „Бора Станковић”, Ниш
3. Драгана Лукић, Прехрамбено-хемијска школа, Ниш

Ранг-листа за четврти разред

Име и презиме ученика, име школе, предметни професор, поени, ранг

1. Маша Стоиљковић	Гимназија „Бора Станковић”	Милена Богдановић	Ниш	20	I
2. Неда Ђокић	Гимназија „Бора Станковић”	Милена Богдановић	Ниш	18	II
3. Нада Илић	Гимназија „Бора Станковић”	Милена Богдановић	Ниш	18	II
4. Ива Митровић	ПНГ „Стеван Сремац”	Милена Станојевић	Ниш	18	II
5. Лана Младеновић	ПНГ „Стеван Сремац”	Милена Нешковић	Ниш	18	II
6. Лана Раденковић	Гимназија „Бора Станковић”	Милена Богдановић	Ниш	18	II
7. Нађа Ђорђевић	ПНГ „Стеван Сремац”	Милена Станојевић	Ниш	15	III
8. Ђорђе Станковић	Гимназија „Бора Станковић”	Милена Богдановић	Ниш	15	III

Комисија:

1. Маја Димитријевић, Гимназија „Светозар Марковић”, Ниш
2. Ивана Савић, Гимназија „9. мај”, Ниш
3. Ивана Мандић, Прва нишка гимназија „Стеван Сремац”

Проф. др Ивана Митић, проф. др Јелена Стошић и управник Департмана за србистику проф. др Александра Јанић Митић одговорне су за укупну организацију овогодишњег окружног нивоа Књижевне олимпијаде за средњошколце из Нишавског округа и окружног нивоа Такмичења из српског језика и језичке културе, изражавају захвалност за несебичну помоћ и на указаном поверењу: управи Филозофског факултета у Нишу, Светлани Медар, председнику Нишке подружнице, Друштву за српски језик и књижевност Србије, Школској управи у Нишу, члановима комисија и дежурним средњошколским професорима, Дарку Јовановићу, дизајнеру Издавачког центра, и волонтерима из редова студената мастер и основних студија Србистике: Душици Миловановић, Маријани Станковић, Теодори Вучковић, Сари Стојановић и Јани Павловић (само за прво), који су били волонтери за овогодишња такмичења.

ТЕСТОВИ ЗА ОКРУЖНИ НИВО КЊИЖЕВНЕ ОЛИМПИЈАДЕ 2026. ГОДИНЕ

Школска 2025/2026. година Окружно такмичење ученика
средњих школа Књижевна олимпијада I разред

Шифра: _____

1. На линији напиши име аутора о коме је реч.

Родио се у Периклово доба. Важи за једног од три највећа трагичара античке књижевности. У трагедију је увео трећег глумца и повећао број чланова хора са дванаест на петнаест.

_____

2. Повежи називе дела са њиховим структурним елементима, тако што ћеш на линији поред назива дела написати одговарајуће слово. Један елемент је сувишан.

1. <i>Еј о Гилгамешу</i> _____	а) певање
2. <i>Илијада</i> _____	б) чин
3. <i>Анџиџона</i> _____	в) плоча
	г) глава

3. Попуни табелу као што је започето.

Назив дела	Књижевни род	Књижевна врста
<i>Избирачица</i>		
<i>Прва бразда</i>		
<i>Божур</i>		родољубива песма
<i>Чудошворни њрсиџен</i>	епика	

4. Из ког књижевног дела потиче следећи одломак и ко је аутор тог дела?

„Лето и пролеће Господ сазда,
као што и певач рече,
а у њима и красоте многе:
птицама брзо и весеља пуно прелетање,
и горама врхове,
и луговима пространства,
и пољске ширине...”

Наслов дела: _____

Пуно име и презиме аутора: _____

5. Заокружи слово испред тачног одговора. Која је врста карактеризације заступљена у следећем одломку из приповетке *Први њуџ с оцем на јуџрење* Л. Лазаревића?

„Само кад га понеше из куће, а баби заигра доња усна, дркће, дркће; прислонио се на врата, блед као крпа, па ћути.”

- а) језичка б) социјална в) психолошка г) етичка д) физичка

6. Пажљиво прочитај следеће тврдње које се односе на песму *Ројсџиво Јанковић Сџојана*. Ако је тврдња тачна, заокружи **Т**; ако је нетачна, заокружи **Н**.

- а) Песма припада преткосовском тематском кругу. **Т Н**
 б) Јанковић Стојан своју мајку налази у винограду. **Т Н**
 в) У песми се јавља мотив *муж на свадби своје жене*. **Т Н**
 г) Мотив *муж на свадби своје жене* је интернационални мотив. **Т Н**
 д) Сестра је прва препознала Јанковић Стојана. **Т Н**

7. Уочи везу међу наведеним ликовима, па реши пропорције.

_____ : Авељ = Дмитар Јакшић : Богдан Јакшић
Југ-Богдан : Дамјан Југовић = _____ : Етеокле
Тетида : _____ = Јевросима : Марко Краљевић
Пинторовић-бег : Хасанагиница = Етеокле : _____

8. У следећем одломку из новеле *Туја* А. П. Чехова подвуци делове текста који представљају **нарацију**.

– Шта? – пита униформа.

Јона развлочи уста у осмех, напреже грло и шишти:

– Син ми умро, господине... умро ове недеље.

– Хм!... А од чега је умро?

Јона се целим телом окреће своје путнику и започиње:

– А ко ће га знати? Мора да је од врућице... Три дана полагао у болници, па умро... Божја воља...

9. Допуни следеће реченице.

Приликом примања _____ (назив награде) награде за књижевност _____ године, Иво Андрић је одржао беседу _____ (наслов беседе).

10. На линији напиши име и презиме аутора романа *Време чуда*.

_____

11. Заокружи слово испред тачног одговора. Ком жанру припадају народне песме *Хасанагиница* и *Женидба Милића Барјакџара*?

а) елегии б) поеми в) романи г) епопеји д) балади

12. Допуни следеће реченице.

Похвалу кнезу Лазару је саставила монахиња Јефимија почетком _____ века.

Дело је наменила манастиру _____ . Јефимија се у *Похвали* обраћа

кнезу Лазару и моли га да помогне српском народу и својим синовима

_____ и _____ (навести имена Лазарових синова).

13. Заокружи **слова** испред тачних одговора. Који су разлози сукоба међу браћом у песми *Диоба Јакшића*?

а) коњ б) хрт в) оружје г) соко

14. Подвуци **три** појма која се односе на народну бајку.

стереотипан почетак песимизам срећан крај
символика бројева индивидуализовани јунаци

15. На линији напиши име јунака на кога се односе цитиране речи.

„Све лепе жене Урука волеле су тебе, тебе!“ _____

16. У следећем одломку из народне песме *Бановић Сџрахиња* подвуци **речи** које представљају стилску фигуру **анафору**.

„Чујеш ли ме, дели Страхин-бане!
Тврђа ми је вјера од камена,
Да ћеш саде ђога наљутити,
Да ћеш саде сабљу повадити,
Да ћеш сатрт' пола цару војске,
Невјере ти учинити нећу,
Ни Турцима проказати тебе.”

17. Пажљиво прочитај следеће тврдње. Ако је тврдња тачна, заокружи **Т**; ако је нетачна, заокружи **Н**.

- а) Бугарштице су народне песме основног дугог стиха, најчешће од 15 или 16 слогова. **Т Н**
б) Дамјан Југовић је косовски барјактар. **Т Н**
в) У *Лејенди о Ђошџу*, крај потопа најављује голубица носећи у кљуну лист купине. **Т Н**
г) *Беседа на Ђори* је део *Јеванђеља ђо Маџеју*. **Т Н**

18. Одреди врсту стиха и риме у одломку из песме *Погне Ј. Дучића*.

„Прах сунчани трепти над испраним песком,
И сребрни галеб понекад се види,
Светлуца над водом. И миришу хриди
Мирисом од риба и модријем вреском.”

Врста стиха: _____ . Врста риме: _____ .

19. Пажљиво прочитај наведене стихове и одговори на захтев испод.

„Ко не дође на бој на Косово,
Од руке му ништа не родило:
Ни у пољу бјелица пшеница,
Ни у брду винова лозица!”

Наведени стихови представљају говорну формулу народног песништва која се зове: **здравица; заклетва; изрека; благослов; клетва.** (Подвуци тачан одговор.)

20. На које појмове се односе понуђене дефиниције? Одговоре напиши на линијама испод.

- а) Поступак који јунак трагедије учини у часу слабости, недоследности и узбуђености, а због којег касније пати и страда. _____
б) Стих од шест тактова или шест стопа. _____

Тест прегледао: _____

Број бодова: _____

Школска 2025/2026. година Окружно такмичење ученика
средњих школа Књижевна олимпијада II разред

Шифра: _____

1. Повежи песничку слику са делом из којег потиче тако што ћеш на линији написати одговарајући број. Два дела су вишак.

_____ Рањена птица устремљена ка тлу	1. Лорелај
_____ Птица се обраћа лирском субјекту	2. На Лијару
_____ Лирски субјекат се обраћа птицама	3. Гавран
	4. Орао
	5. Ђулић XXXIII (Тијо ноћи)

2. Одреди врсту стиха и риме у наредном одломку.

„Но и сами синови моји веће стали
јогунасти, свирепи, и тугу ми дали;   Врста стиха: _____
трзају ми утробу; сами се сви смели,
а не знаду у што се вековечно свели.“   Врста риме: _____

3. На линије поред наслова напиши имена њихових аутора и праваца (епоха) чији се програми и идеје у њима износе.

	Аутор	Књижевни правац
а) Писмо Хараламџију	_____	_____
б) Певање и мишљење	_____	_____
в) Предговор Људској комедији	_____	_____

4. На основу описа одреди о којем је делу реч, па на линијама напиши пуно име аутора и назив дела.

Овај роман у стиховима аутор је почео да пише у изгнанству. Главни јунак одговара типу „сувишног човека“ и носи црте бајроновског јунака. Окосница радње његова је љубавна прича, која кулминира разменом писама. Осим личне приче главнога јунака, у делу се представља живот сеоске и градске средине, као и актуелна питања и интелектуална клима времена у које је смештена радња.

Име и презиме аутора: _____

Наслов дела: _____

5. Прочитај одломак из романа *Вечити младожења* Јакова Игњатовића, па одговори на захтеве испод текста.

„Дакле, фалила је њему мушка црта што се никад оженили не може. Иде за женидбом, а не може. Остаће женидбе Танталус: женске ваздан око њега, али кад хоће да га прихвати, свака измакне.“

Име и презиме јунака на којег се односи одломак је:

_____

Стилска фигура која се запажа у подвученој синтагми је:

_____

6. Међу следећим исказима који се односе на Вукову критику романа *Љубомир у Јелисциму* један је **нетачан**. Заокружи слово испред **нетачног** исказа.

- а) Овај текст сматра се зачетком српске књижевне критике.
- б) Критика је део полемике која је трајала више година.
- в) Основни критеријуми према којима Вук оцењује књижевно дело су „ствар о којој се пише“ и „језик којим се пише“.
- г) Вук Видаковићу замера то што није приказао „опште морално и материјално пропадање народа“.

7. Пажљиво прочитај наредни одломак, па одговори на захтеве испод текста.

- Добар дан, Петровичу!
- Бог вам дао здравља, господине – рече Петрович и погледа Акакију Акакијевичу у руке, у жељи да открије какав му плен доноси.
- Ја, ево, до тебе, Петровичу, овај...

Облик казивања у овом одломку назива се _____.

„Плен“ (оно што Акакије Акакијевич доноси) представља _____.

8. Прочитај следећи опис па одреди о којем је јунаку реч.

О њему се најпре сазнаје да је гласовит јунак, чему следи опис раскошне одеће и богате опреме његовог коња. Кључни динамички мотив у радњи јесте његово путовање. На првом одредишту тога путовања испрва је дочекан са поштовањем, али се ситуација мења када присутни примете његову незграпну физичку грађу и невештост у изражавању.

Пуно име и презиме јунака: _____.

9. Поред имена јунака напиши редни број књижевног дела из десног низа. Наслов једног дела је вишак.

Григориј Петрович _____	1. <i>Пуш Алије Ђерзелеза</i>
Јекатерина _____	2. <i>Евџеније Оњетин</i>
Татјана Ларина _____	3. <i>Шињел</i>
	4. <i>Туја</i>

10. У следећем низу подвучи дела која припадају искључиво лирском књижевном роду. Има их пет.

Чајлд Харолд, Међу својима, Љубавни расџанак, Ојомена, Кад млидија умреши, Хасанаџиница, Ђулићи увеоци, Гавран

11. Пажљиво прочитај наредне исказе, па одреди да ли су тачни или нетачни тако што ћеш заокружити одговарајуће слово.

а) На појаву барокних тенденција у српској књижевности преломно је утицала Друга велика сеоба Срба (1740). **Т Н**

б) На појаву барока у западноевропској књижевности утицао је процес противреформације (католичке обнове). **Т Н**

в) Најзнаменитији представник барока у дубровачкој књижевности је Иван Гундулић. **Т Н**

г) Барокне тенденције у српској књижевности испољиле су се и у делима писаним на народном језику. **Т Н**

12. Присети се односа књижевних епоха антике, ренесансе, барока, класицизма и романтизма према правилности, јаким ефектима и гомилању стилских средстава, а затим их групиши у назначене категорије (одговоре напиши на линијама).

А) продор субјективнијег уметничког израза, са елементима бизарног и тајанственог:

Б) правилност, хармоничност, жанровска чистота:

13. Допуни исказ.

Стилска фигура звучања чији се ефекат заснива на понављању истих сонаната или консонаната назива се _____.

14. Одреди пуно име и презиме аутора, наслов дела из којег потиче наредни одломак, његову књижевну врсту и епоху.

„Никад у мом веку нисам дотада толику силу калуђера скупа видио. Била ми се почела крв возмуштавати и језити кожа, као да сам се хтео препастаи, кад ето ти упазих однекуда два малена калуђерка, који дођоше и стадоше близу нас, гледајући нас веселим образом.“

а) Аутор: _____.

б) Наслов дела: _____.

в) Књижевна врста: _____.

г) Епоха: _____.

15. Заокружи слова испред стилских фигура које запажаш у наредној строфи.

„Сећаш ли се ветра који се некад рађао
Сав зелен међу маљама на грудима Маљена?
Мајка је затварала капке пред боровима
Узнемираним до горког корена иглица;
То је већ била ноћ, превелика за тебе
Као одело одраслих. А мајка носи свећу,
На степеницама пажљиво заклања пламен руком.“

а) ономотопеја б) поређење в) градација

г) персонификација д) анафора њ) епитет

16. Допуни наредни текст који се односи се на *Тврдицу* Јована Стерије Поповића.

Као представник _____ (књижевни правац), Јован Стерија Поповић настојао је да својим делом забави и поучи. Будући да је критика у *Тврдици* окренута према манама појединца, комедиографска подврста којој ово дело припада јесте _____.

Мани тврдичлука се у истоименој комедији подсмевао и француски представник овог правца _____ (пуно име писца).

17. Подвуци јунаке који се **не појављују** у *Горском вијенцу* Петра II Петровића Његоша.

Вук Мићуновић, Вук Мандушић, Змај Деспот Вук, Игуман Стефан,
Кањош Мацедоновић, Поп Мићо, Раде Неимар

18. Подвуци дидаскалије у наредном одломку.

Меркуцио: Ако је љубав груба према теби,
буди и ти тако спрам љубави груб;
боди је кад боде, па ћеш је тад ти
свладати. Дај маску да сакријем лик.
(Узима маску од пратиоца и ставља је на лице.)
Маска на маску! Не мари кад око
радознало спази ругобу, јер ће тад
уместо мене маска да црвени.

19. Допуни исказ. Води рачуна о правопису и падежним облицима.

Дело *Чича Горио* _____ (име аутора) припада епоси
_____. Реч је о _____ (књижевна врста)
који представља део циклуса под називом _____.
Тај назив алудира на _____ (наслов дела) писца
_____ (име аутора).

20. На кога се односе наредни стихови? Заокружи слово испред тачног одговора.

„[...] Она сва у злату блиста,
И златну чешља влас.

Са златним чешља је чешљем,
И пева још уз то,
А глас од песме звучи
Силно и чудесно.

Лађара у малом чуну
Њен дивљи заноси тон;
На стене не гледа доле,
Већ горе гледа он.”

- а) снаха бана Милоњића б) сирена в) Лорелај
г) Ленка Дунђерски д) Сунчаница

Тест прегледао: _____

Број бодова: _____

Школска 2025/2026. година Окружно такмичење ученика
средњих школа Књижевна олимпијада III разред

Шифра: _____

1. Заокружи слово испред књижевног правца/покрета који се јавио у Немачкој почетком XX века, најпре у ликовном, а затим и у књижевном стваралаштву.

- а) импресионизам
- б) надреализам
- в) футуризам
- г) експресионизам

2. Заокружи слово испред осећања које се препознаје у понашању породице Грегора Самсе после његове смрти у приповеци *Преображај* Франца Кафке.

- а) кајање
- в) утученост
- б) раздражљивост
- г) растерећеност
- д) стид

3. Испод следеће строфе наведи наслов песме којој припада и име и презиме њеног аутора.

Самотан свугде и пред свим у страху,
Странац у своме и телу и свету!
И смрт и живот у истоме даху:
Вечно ван себе тражећ своју мету.

Наслов песме: _____.

Име и презиме аутора: _____.

4. Попуни табелу одговарајућим подацима који недостају.

Наслов књижевног дела	Име и презиме аутора	Епоха у којој је књижевно дело настало	Књижевна врста	Главни лик
		модернизам		Љуба Шампион
<i>Шињел</i>				

5. Испод реплике наведи име књижевног лика / драмског лица које је изговара, књижевно дело ком припада и његовог аутора.

„[...] Идем, пијем, лутам по мејане [...] с'н да ме увати. А с'н ме не ваћа. Земља ме пије... Ноћ ме пије...”

Књижевни лик: _____.

Књижевно дело: _____.

Име и презиме писца: _____.

6. Пажљиво прочитај следеће тврдње. Уколико је тврдња тачна, заокружи Т, а уколико је нетачна, заокружи Н.

а) У версификационој структури песме *Човек њева њосле раџа* Душана Васиљева запажа се рефрен. **Т Н**

б) Једна од најзапаженијих антиратних песама модерне у српској књижевности јесте *Пошрес* Симе Пандуровића. **Т Н**

в) Слика Титорели истакнути је лик у роману *Процес* Франца Кафке. **Т Н**

7. Допуни следеће исказе.

Преминувши 1917. у ненавршеној двадесет и шестој години, песник (име и презиме) _____ остварио је импресиван опус: песнички, драмски и критичарски. Ниједно његово дело није стекло славу као _____ (наслов песме), елегична ода испевана у част српских војника сахрањеним код острвца _____, у непосредној близини Крфа. Дубина песниковог доживљаја сажета је у стиховима из песме: „_____ држим, какво не виде небо јоште / Над овом светом водом!” (допуни стихове).

8. Заокружи слово испред наслова песме која није испевана у катренима.

а) *Вече на шкољу* Алексе Шантића

б) *Сунцокрећи* Јована Дучића

в) *Чиџаоцу* Шарл Бодлер

г) *Нирвана* Владислава Петковића Диса

9. Подвучи „уљеза“ у сваком низу:

а) анафора, алузија, алитерација, асонанца;

б) солилоквиј, симплоха, симбол, синестезија.

10. Прочитај одломак из приповетке *Данџа* Радоја Домановића, па међу понуђеним подвучи облике приповедања/казивања који су у њему присутни.

Једаред сам видео на улици откинуто сјајно дугме од полицијске униформе, загледах се у његов чаробни сјај, и таман хтедох проћи, пун неких слатких мисли, док ми одједном задрхта сама рука, па право капи; глава се сама приклони земљи, а уста ми се развукоше на пријатан осмех којим обично сви ми старијег поздрављамо.

„Баш ми крв у жилама племенита, и ништа друго!” – помислих у том тренутку, и с презрењем погледам на једног простака што баш у тај мах прође и у непажњи нагази оно дугме.

„Простак!” – изговорим јетко и плунем, па мирно продужим даље шетати, утешен мишљу да су такви простаци у врло малом броју, а необично ми беше пријатно што је мени бог дао фино срце и племениту, витешку крв наших старих.

дживљени говор приповедање у првом лицу монолог

приповедање у другом лицу унутрашњи монолог

11. Подвучи наслов књижевног дела које припада лирско-епској врсти.

Новела од Сџанца М. Држића *Тврдица* Ј. С. Поповића *Време чуда* Б. Пекића

Ходочашће Чајлга Харолда Џ. Г. Бајрон *Вештар* Л. Лазаревића

12. На линије испред имена књижевних ликова напиши редне бројеве из леве колоне и тако направи парове протагониста и антагониста из истих фикционалних светова. Два лика из леве колоне су „вишак“.

1. Креонт	_____ Ромео
2. Тибалт/Тибалдо	_____ Радан Радановић
3. Бановић Страхиња	_____ Антигона
4. Максим Сармашевић	_____ Влах Алија
5. Отац Лаврентије	

13. Одговори на захтеве испод строфе.

За тај тренутак живота и миља,
Кад затрепери цела моја снага,
Нека те срце моје благосиља.
Ал' не волим те, на волим те, драга!

Наслов песме из које је дат одломак: _____

Име и презиме аутора песме: _____

Назив врсте риме коју препознајеш у строфи: _____

14. Испод објашњења напиши назив књижевне појаве на коју се оно односи.

Реч је о уметничком облику и књижевном жанру – подједнако заступљеном у сва три књижевна рода – који користи смех као оружје за критику појединаца, институција или целог друштва. За разлику од комедиографских текстова којима је главни циљ да забаве читаоца, својеврсна сврха овог књижевног жанра јесте друштвена реформа кроз разоткривање глупости, порока и неправде.

Назив књижевне појаве: _____

15. У зависности од тога за коју је епоху у српској књижевности поетичка особина дефинишућа, упиши плус (+) у колони РЕАЛИЗАМ или у колони МОДЕРНА.

Поетичка особина	РЕАЛИЗАМ	МОДЕРНА
упориште у позитивизму		
доминација приповедне прозе		
изражено угледање на француске лиричаре		
култ форме		

16. У низу песама из раздобља српске модерне подвуци наслов оне у којој постоји управни говор који **не припада** лирском субјекту.

Свејковина С. Пандуровића *Искрена њесма* М. Ракића *Јабланови* Ј. Дучића
Прејшћразничко вече А. Шантића *Можда сјава* В. Петковића Диса

17. Попуни табелу одговарајућим подацима који недостају.

Песник	Најчувенија збирка
Владислав Петковић Дис	
	<i>Посмртне њочасџи</i>
Шарл Бодлер	

18. Прочитај извод из приповетке *Повареџа* Симе Матавуља, па подвучи приповедачев коментар.

Она узе суд с водом, те га поли а он опра мало руке и очи, па изађе погружен и поведе сестру истим путем куда бјеше дошао. Затече пристаниште загушено гајетама и проглушено грајом и њакањем магараца. Јер свака крапњанска гајета (барка која хвата више од тоне и којој је предњи дио покривен) носи на крову по једнога магарца натоварена дрвима.

19. Наведи тражене податке о роману у ком се проналази следеће поглавље: „ОДОШЕ, И НЕ ОСТАДЕ ЗА ЊИМА НИШТА. НИШТА“.

Наслов романа: _____

Име и презиме његовог аутора: _____

20. Подвучи име и презиме књижевника који **није припадао надреалистичкој струји** у српској књижевности.

Оскар Давичо Марко Ристић Александар Вучо

Љубомир Мицић Милан Дединац

Тест прегледао: _____

Број бодова: _____

Школска 2025/2026. година Окружно такмичење ученика
средњих школа Књижевна олимпијада IV разред

Шифра: _____

1. Која два књижевна дела тематизују процес уметничког стварања? Заокружи слово испред тачног одговора.

- а) *Сѝранац* б) *Зайиси о црном Владимиру* в) *Прољећа Ивана Галеба*
г) *Развојни љуѝ Боре Шнајдера* д) *Процес*

2. Који исказ најтачније открива сличност између *Пуѝјуђеѝ ѝозоришѝа Шоѝаловиѝ* и *Хамлеѝа*? Заокружи слово испред тачног одговора.

- а) У обе драме освета је важан покретач радње.
б) Позориште је средство разобличавања стварности.
в) Љубавни заплет је централна тема.
г) Јунаци страдају као жртве рата.

3. Следећи стихови Десанке Максимовиѝ и Васка Попе садрже исту стилску фигуру. Коју?

Подвуци тачан одговор.

„Нисам ни властелин ни себар
који се свети,
који враћа жаоку за жаоку,
срам за срам.“

„Плаво и златно
Последњи прстен видика
Последња јабука сунца.“

реторско питање епифора ономатопеја алитерација компарација

4. Једна од наведених песама не припада истом писцу. Подвуци је.

Везе Албаѝрос Самоѝласници Чиѝаоцу

5. Који јунак на крају романа *Дервиш и смрѝ* постаје први читалац исповести Ахмеда Нурудина? Напиши његово име на линији испод.

_____

6. Који од наведених књижевних исказа најбоље изражава стање апсурда? Заокружи слово испред тачног одговора.

а) „Живот је шири од сваког прописа. Морал је замисао, а живот оно што бива.“

б) „Никада /
Никада неће умети
Да хода
Као што је умела
Огледала да оре.“

в) „Реч је пала, а кад реч пође једном, она се више не зауставља, него иде даље и услут расте и мења се.“

г) „Ако човек иде полако, може да добије сунчаницу. Ако иде пребрзо, озноји се и у цркви назебе.“

7. Реши пропорције тако што ћеш на цртама написати недостајуће градове.

Злочин и казна : Санкт Петербург = *Човек који је јео смрт* : _____

Корени : Прерово = *Пушчујуће њозоришће Шојаловић* : _____

Проклећа авлија : _____ = *На Дрини ћуирија* : Вишеград

8. Заокружи слово испред два књижевна дела чија се тематика односи на Други светски рат.

- а) *Крвава бајка* б) *Пушчујуће њозоришће Шојаловић* в) *Плава тробница*
г) *Тућа у камену* д) *Човек ђева њосле раша*

9. Допуни следеће исказе тако да буду тачни.

Никола је јунак и приповедач који се јавља у роману _____.

Радња овог Ђосићевог романа одвија се у _____ веку у доба владавине династије _____.

10. Заокружи два тачна исказа који се односе на збирку *Тражим њомиловање*.

- а) Збирка је инспирисана средњовековном културом и друштвом.
б) Претежни део песма је настао за време Другог светског рата.
в) Збирка је остварена као лирски дијалог са *Жишијем цара Душана*.
г) Испевана је у слободном стиху.
д) То је једна до најбољих експресионистичких збирки наше поезије.

11. Који од наведених књижевних јунака сматра да је писање „шејтански посао“? Заокружи слово испред тачног одговора.

- а) фра Петар б) Жан-Луј Попје в) Ахмед Нурудин г) Фауст

12. Из којег књижевног дела је следећи одломак? Наслов тог књижевног дела напиши на линији испод.

„Умножавају се по свијету црни коњи и црни коњаници, ноћни и дневни вампири, а ја сједим над својим рукописима и причам о добрим старцима и занесеним дјечацима. Ђурам се у дим рата и налазим сурове бојовнике: голубијег срца. Прије него ме одведу, жури да испричам златну бајку о људима. Њено су ми сјеме посијали у срце још у дјетињству и оно без престанка ниче, цвјета и обнавља се.“

13. Повежи наведене теоријске појмове са књижевним делима на која се првенствено односе, тако што ћеш на линији испред аутора и дела написати број под којим се налази одговарајући појам.

1. симбол	_____	Ј. Скерлић, <i>О Кошћани</i>
2. доживљени говор	_____	А. Ками, <i>Миш о Сизифу</i>
3. импресионизам	_____	Ш. Бодлер, <i>Албајрос</i>
4. апсурд	_____	М. Црњански, <i>Сеобе</i>

14. Која од наведених песама би се могла назвати песничким манифестом? Заокружи тачан одговор.

- Плава тробница* *Сумајра* *Човек ѓовори Боју* *Каленић* *Пробудим се*

15. У наведеном одломку из романа *Корени* подвуци реченице које су у форми унутрашњег монолога.

„Он се поново наднесе над женино лице. Симка се промешкољи као да се буди. Раме јој као пањ. Бели се у марку. Моје се муке најела. Он заустави дисање. Сигурно се спрема да ми смрси конце. Ножем ће ме искасапити... Срце му је јурило низ руку, и као мали тег ударало у лакат на који се ослањао. Кућа му је постала зверињак... Истераће Симку. Главно је да су деца његова.”

16. Које две од понуђених песама су испеване у форми слободног стиха? Заокружи слово испред тачног одговора.

- а) Сима Пандуровић, *Пошрес* б) Душан Васиљев, *Човек њева њосле рајша*
в) Милутин Бојић, *Плава тробница* г) Васко Попа, *Каленић*
д) Иван В. Лалић, *Језеро у јесен*

17. Која од наведених драма је у поднаслову одређена као „сценска карактеристика у четири ставке”? Заокружи слово испред тачног одговора.

- а) *Пушчујуће њозоришће Шойаловић* б) *Кошћана*
в) *Развојни њуш Боре Шнајдера* г) *Тврдица*

18. Однос која два јунака из романа *Дервиш и смрћ* је описан у следећем одломку? Њихова имена на пиши на цртама испод.

„Требало је да од њега створиш пријатеља, или да га отјераш. Овако сте се спријатељили као двије змије које су једна другој прогутале реп и не могу више да се одвоје.”

_____ и _____

19. Које од наведених књижевних дела одликује изразита иронија према историјској истини?

Заокружи слово испред тачног одговара.

- а) *Тражим њомиловање* б) *Човек који је јео смрћ*
в) *Башиа сљезове боје* д) *Научише њјесан*

20. Повежи линијама књижевна дела са епохом у којој су настала. Две епохе су вишак.

Вајра и нишћа
Евџеније Оњеџин
Восћани Србије
Тврдица

ренесанса
романтизам
барок
просветитељство
модернизам
класицизам

Тест прегледао: _____

Број бодова: _____

РЕШЕЊА

Школска 2025/2026. година Окружно такмичење ученика
средњих школа Књижевна олимпијада I разред

РЕШЕЊА

1. Софокле 1 бод

2.1. Еџ о Гилтамешу в)

2. Илијада а)

3. Анџиџона б)

Глава је сувишан елемент.

Све тачно – 1 бод.

3.

Назив дела	Књижевни род	Књижевна врста
<i>Избирачица</i>	драма	комедија (ситуације)
<i>Прва бразда</i>	епика	приповетка
<i>Божур</i>	лирика	родољубива песма
<i>Чудошворни џрсиџен</i>	епика	(народна) бајка

Све тачно – 1 бод.

4. Назлов дела: Слово љубве / Слово (о) љубави.

Пуно име и презиме аутора: (Деспот) Стефан Лазаревић. Оба тачна – 1 бод.

5. в) психолошка 1 бод

6. а) Н б) Т в) Т г) Т д) Н

Четири или пет тачних одговора – 1 бод.

7. Каин : Авељ = Дмитар Јакшић : Богдан Јакшић

Југ-Богдан : Дамјан Југовић = Едип : Етеокле

Тетида : Ахилеј / Ахил = Јевросима : Марко Краљевић

Пинторовић-бег : Хасанагиница = Етеокле : Антигона

Три или четири тачна – 1 бод.

8. – Шта? – пита униформа.

Јона развлачи уста у осмех, напреже грло и шишти:

– Син ми умро, господине... умро ове недеље.

– Хм!... А од чега је умро?

Јона се целим телом окређе своме путнику и започиње:

– А ко ће га знати? Мора да је од врућице... Три дана полагао у болници, па умро...

Божја воља...

Све тачно подвучено – 1 бод.

9. Приликом примања Нобелове награде за књижевност 1961. године, Иво Андрић је одржао беседу О џричи и џричању. Све тачно – 1 бод.

10. Борислав Пекић

1 бод

11. д) балади

1 бод

12. Похвалу кнезу Лазару је саставила монахиња Јефимија почетком 15./XV века. Дело је наменила манастиру Раваница / Раваници. Јефимија се у *Похвали* обраћа кнезу Лазару и моли га да помогне српском народу и својим синовима Стефану и Вуку.

Све тачно – 1 бод.

---

13. а) коњ, г) соко **Оба тачна – 1 бод.**

14. стереотипан почетак срећан крај симболика бројева **Све тачно – 1 бод.**

---

15. (На) Енкидуа / Енкиду **1 бод**

16. „Чујеш ли ме, дели Страхин-бане!

Тврђа ми је вјера од камена,

Да ћеш (саде) ђога наљутити,

Да ћеш (саде) сабљу повадити,

Да ћеш сатрт' пола цару војске,

Невјере ти учинити нећу,

Ни Турцима проказати тебе.“ **Све тачно подвучено – 1 бод.**

---

17. а) Т б) Н в) Н г) Т **Три или четири тачна одговора – 1 бод.**

18. Врста стиха: (симетрични) дванаестерац / александринац.

Врста риме: обгрљена. **Оба тачна – 1 бод.**

---

19. клетва **1 бод**

20. а) трагичка кривица (хамартија, погрешка)

б) хексаметар

Оба тачна – 1 бод. (Не признаје се *шрајична кривица*!)

РЕШЕЊА

1. 4. Рањена птица устремљена ка тлу
3. Птица се обраћа лирском субјекту
2. Лирски субјекат се обраћа птицама **Све тачно – 1 бод.**
-
2. Врста стиха: (пољски) тринаестерац.
Врста риме: парна (паралелна). **Све тачно – 1 бод.**
-
3. а) Писмо Хараламџију: Доситеј Обрадовић, просвећеност (просветитељство)
б) Певање и мишљење: Светозар Марковић, (српски) реализам
в) Предговор Људској комедији: Оноре де Балзак, реализам **Све тачно – 1 бод.**
-
4. Име и презиме аутора: Александар Сергејевич Пушкин.
Наслов дела: Евгеније Оњегин. **Све тачно – 1 бод.**
-
5. Шамика Кирић
метафора **Све тачно – 1 бод.**
-
6. г) Вук Видаковићу замера то што није приказао „опште морално и материјално
пропадање народа”. **1 бод**
-
7. дијалог
шињел (капут) **Све тачно – 1 бод.**
-
8. Алија Ђерзелез **1 бод**
-
9. Григориј Петровић 3
Јекатерина 1
Татјана Ларина 2 **Све тачно – 1 бод.**
-
10. Међу својима, Љубавни расџанак, Ојомена, Кад млиција умреши, Ђулићи увеоци
Четири или пет тачно подвучених дела, ако није подвучено ниједно нетачно – 1 бод.
-
11. Н, Т, Т, Т **Три или четири тачна – 1 бод.**
-
12. А) барок, романтизам. Б) антика, ренесанса, класицизам.
Све тачно – 1 бод (Редослед епоха није битан.)
-
13. алитерација **1 бод**
-
14. а) Доситеј (Димитрије) Обрадовић
б) Живош и ѝрикљученија
в) аутобиографија
г) просвећеност (просветитељство) **Све тачно – 1 бод.**

15. б) поређење; г) персонификација; ђ) епитет **Све тачно – 1 бод.**
-
16. (псеудо)класицизма; комедија карактера; (Жан Батист Поклен) Молијер
Све тачно – 1 бод.
-
17. Змај Деспот Вук, Кањош Мацедоновић, Раде Неимар
Све тачно и ништа нетачно – 1 бод.
-
18. (Узима маску од пратиоца и ставља је на лице.)
Све тачно и ништа нетачно – 1 бод.
-
19. Онореа де Балзак; реализма; роману; Људска комедија; Божансџивену комедију;
Дантеа Алигијерија
Све тачно – 1 бод.
(Признају се само одговори са исправним падежним облицима имена.)
-
20. в) Лорелај **1 бод**
-

РЕШЕЊА

1. г) експресионизам **1 бод**

2. г) растерећеност **1 бод**

3. *Човек говори Боју*, Јован Дучић **Оба тачна – 1 бод.**

4.

Наслов књижевног дела	Име и презиме аутора	Епоха у којој је књижевно дело настало	Књижевна врста	Главни лик
<i>Кад су цвећале шикве</i>	Драгослав Михаиловић	модернизам	роман	Љуба Шампион
<i>Шињел</i>	Николај Васиљевич Гогољ	реализам	приповетка	Акакије Акакијевич

Пет или шест тачних – 1 бод.

5. Митка/Митке; *Кошћана*; Борисав (Бора) Станковић **Све тачно – 1 бод.**

6. а) Н б) Н в) Т **1 бод**

7. Милутин Бојић; *Плава тробница*; Вида; Опело **Сва четири тачна – 1 бод.**

8. а) *Вече на шкољу* Алексе Шантића **1 бод**

9. а) анафора, алузија, алитерација, асонанца
б) солилоквиј, симплоха, симбол, синестезија

Оба тачно подвучена и ништа нетачно – 1 бод.

10. приповедање у првом лицу; монолог; унутрашњи монолог

Сва три тачно подвучена и ништа нетачно – 1 бод.

11. *Ходочашће Чајлда Харолда Ц. Г. Бајрон* **1 бод**

12. 2 Ромео

4 Радан Радановић

1 Антигона

3 Влах Алија

Четири или пет тачних – 1 бод.

13. *Искрена ђесма*

Милан Ракић

Укрштена рима (унакрсна/наизменична)

Све тачно – 1 бод.

14. Сатира

1 бод

15. Поетичка особина	РЕАЛИЗАМ	МОДЕРНА
упориште у позитивизму	+	
доминација приповедне прозе	+	
изражено угледање на француске лиричаре		+
култ форме		+

Све тачно – 1 бод.

16. Прејидразничко вече А. Шантића 1 бод

17.	Песник	Најчувенија збирка
	Владислав Петковић Дис	<i>Ушћољене душе</i>
	Сима Пандуровић	<i>Посмртне њочаси</i>
	Шарл Бодлер	<i>Цвеће зла</i>

Сва три тачна – 1 бод.

18. Јер свака крапњанска гајета (барка која хвата више од тоне и којој је предњи дио покривен) носи на крову по једнога магарца натоварена дрвима.
(Као тачан одговор прихвата се и подвучена читава последња реченица одломка.) 1 бод

19. *Сеобе (I)*, Милош Црњански **Оба тачна – 1 бод.**

20. Љубомир Мицић 1 бод

РЕШЕЊА

1. б) *Зайиси о црном Владимиру* в) *Прољећа Ивана Галеба* **Све тачно – 1 бод.**
2. б) Позориште је средство разобличавања стварности. **1 бод**
3. алитерација **1 бод**
4. Самојласници **1 бод**
5. Хасан **1 бод**
6. г) **1 бод**
7. Париз; Ужице; Цариград (признаје се и Истанбул) **Све тачно – 1 бод.**
8. а) *Крвава бајка* б) *Пушчујуће позоришће Шојаловић* **Све тачно – 1 бод.**
9. *Корени*; 19. век; Обреновић **Све тачно – 1 бод.**
10. а), г) **Све тачно – 1 бод.**
11. в) Ахмед Нурудин **1 бод**
12. *Башџа сљезове боје* **1 бод**
13. 3 Ј. Скерлић, О Коштани
4 А. Ками, Мит о Сизифу
1 Ш. Бодлер, Албатрос
2 М. Црњански, Сеобе **Све тачно – 1 бод.**
14. Сумаџра **1 бод**
15. Моје се муке најела.
Сигурно се спрема да ми смрси конце. Ножем ће ме искасапити... **Све тачно – 1 бод.**
16. б) Душан Васиљев, *Човек ђева ђосле раџа*
г) Васко Попа, *Каленић* **Све тачно – 1 бод.**
17. в) *Развојни џуџ* Боре Шнајдера **1 бод**
18. Ахмед Нурудин и Мула Јусуф **Све тачно – 1 бод.**
19. б) *Човек који је јео смрџ* **1 бод**
20. *Ваџра* и *нишџа* – модернизам
Евџеније Оњеџин – романтизам
Восџани Србије – просветитељство
Тврџица – класицизам **Све тачно – 1 бод.**

ТЕСТОВИ ЗА ОКРУЖНИ НИВО ТАКМИЧЕЊА ИЗ СРПСКОГ ЈЕЗИКА И ЈЕЗИЧКЕ КУЛТУРЕ 2026. ГОДИНЕ

ДРУШТВО ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК
И КЊИЖЕВНОСТ СРБИЈЕ

Школска 2025/2026. година
Градско такмичење ученика средњих школа
из српског језика и језичке културе
I разред

Шифра: _____

Бр.	Питања	Поени
1.	У науци о језику сматра се да су Тирило и Методије за потребе писања богослужбених текстова на старословенском језику створили прво: а) ћирилицу б) глаголицу в) латинско писмо г) грчко писмо <p style="text-align: right;">Заокружи слово испред тачног одговора.</p>	
2.	Заокружи слово испред одлике која важи за српкословенски језик: а) искључиво народни језик б) мешавина славеносрпског и народног српског језика в) мешавина старословенског и народног српског језика г) мешавина старословенског и руског језика	
3.	Допуни реченицу тако да тврдња буде тачна. Књижевни језик Срба који се развио отварањем школа Максима Суворова и Емануила Козачинског у Сремским Карловцима зове се _____ језик.	
4.	У примеру ИНБОКС одступа се од гласовне промене под називом _____.	
5.	Допуни реченицу тако да тврдња буде тачна. Гласне жице трепере. Приликом артикулације овога гласа ваздушна струја пролази кроз теснац (сужење) који образује врх језика с предњим непцем, док бочне стране језика додирују горње кутњаке. Описан је глас _____.	
6.	У следећој реченици заокружи звучни зубни струјни (фрикативни) сугласник: Прича о Дамокловом мачу повезана је са стварном историјском особом.	
7.	Звучност гласа у артикулацији зависи од: а) усана б) језика в) тврдог непца г) меког непца д) гласних жица њ) грклана <p style="text-align: right;">Заокружи слово испред тачног одговора.</p>	
8.	Ако наведеним редом на празна места упишеш: 1) назални алвеоларни глас; 2) високи вокал предњег реда; 3) безвучни зубни експлозивни сугласник, добићеш реч: _____.	
9.	У пару СУП : ЋУП дистинктивну (разликовну) функцију остварују: а) место творбе б) начин творбе в) звучност г) обележје мекоће <p style="text-align: right;">Заокружи слова испред тачних одговора.</p>	
10.	У следећој реченици подвуци реч у којој запажаш слоготворни сонант: Петар Петру плете плот, са три прута по три пута, брзо плети Петре плот.	

Школска 2025/2026. година
Градско такмичење ученика средњих школа
из српског језика и језичке културе
II разред

Шифра: _____

Бр.	Питања	Посни
1.	По којим се категоријама мења неодређена заменица НЕКИ? а) по падежу б) по броју в) по роду г) по лицу Заокружи слова испред тачних одговора.	
2.	Како гласи генитив броја ТРИ (онда када је број ТРИ променљив)? Треба одговорити само словима. _____	
3.	Подвучи речи које припадају бројевима као врсти речи. Он зналачки цитира Свето писмо, нарочито [...] Бројеве из Петокњижја, затим књиге Исуса Навина и Самуилове, [...] најзад прву и другу књигу Дневника, заједно с петнаест књига такозваних великих и малих пророка.	
4.	Како именица <i>Јахве</i> („име Бога“) гласи у дативу једнине ако се та именица мења као именица <i>бог</i> (осим у вокативу једнине), ако се притом основа именице <i>Јахве</i> не проширује и ако <i>е</i> из номинатива једнине именице <i>Јахве</i> припада њеној граматичкој основи? а) Јахве б) Јахвеу в) Јахву г) Јахви Заокружи слово испред тачног одговора.	
5.	Подвучи речи са деklinацијом које су у датом примеру употребљене у акузативу. Мислим да народи имају онакве богове какве заслужују, и да богови бирају народе који највише одговарају њиховој сопственој природи.	
6.	Како се према <i>Правосицу српскога језика</i> Матице српске може скратити реч ЈЕДНИНА? а) јед. б) једн. в) једин. г) јд. д) јдн. Заокружи слова испред тачних одговора.	
7.	Напиши у ком је падежу и роду подвучена лична заменица у следећем примеру. Тренутке броји, у сат гледа, Никако дан да стигне крају... Ал' десет је... у кола седа, Пред њеним тремом <u>она</u> стају. 1) Падеж: _____ 2) Род: _____	
8.	Напиши у ком је броју и роду подвучена реч у следећем примеру. А ту, под <u>њеним</u> јастуцима, Огледало у перју снови. 1) Број: _____ 2) Род: _____	
9.	Напиши у ком су падежу (не и броју) подвучене именице у следећој реченици. У дољи мрак; шумарак сања Над замагљеном, хладном <u>реком</u> . Месец за <u>гором</u> спава неком. 1) реком: _____ 2) гором: _____	
10.	Подвучи именице у следећој реченици. Златне <u>нити</u> нису <u>прошиване</u> кроз <u>тканину</u> , <u>него</u> су на <u>њу</u> <u>пришиване</u> <u>свиленим</u> <u>концем</u> .	

Бр.	Питања	Поени
11.	<p>Напиши у ком је падежу и броју подвучена именица у следећој реченици.</p> <p>Све <u>капије</u> су закључане, само једна није.</p> <p>1) Падеж: _____ 2) Број: _____</p>	
12.	<p>У ком је броју подвучени придев у следећем примеру?</p> <p>У загради да додам строго: У мом роману речи има О гозбама, о чеповима И <u>разном</u> јелу одвећ много [...]!</p> <p>а) у једнини б) у множини в) није јасно да ли је у једнини или у множини</p>	
13.	<p>Ко је написао <i>Рат за српски језик и правопис</i> (1847)?</p> <p>а) Ђуро Даничић б) Вук Караџић в) Аврам Мразовић г) Јернеј Копитар</p> <p>Заокружи слово испред тачног одговора.</p>	
14.	<p>Подвуци предлоге у следећем примеру.</p> <p>Стиг^о је баш те исте зиме Нов спахија у своје село, И суседи су и над њиме Изrekli сличан суд зацело.</p>	
15.	<p>Подвуци придеве у следећем примеру.</p> <p>Сад путуј, дело мојих руку, Ка обалама Неве царске! Заслужи славу за мој труд; Неправду, грдње и лош суд!</p>	
16.	<p>У ком је падежу подвучена реч? Заокружи слово испред тачног одговора.</p> <p>Сад путуј, дело <u>мојих</u> руку, Ка обалама Неве царске!</p> <p>а) у номинативу б) у генитиву в) у акузативу г) у вокативу</p>	
17.	<p>Дати примери су именице у номинативу множине. Подвуци пример у коме уочаваш сибиларизацију.</p> <p>гледаоци, лонци, поступци, трговци</p>	
18.	<p>Напиши (без предлога) како променљива именица <i>Хорацио</i>, која је мушко име, гласи у инструменталу једнине.</p> <p>_____</p>	
19.	<p>Који је глас у српском језику звучни двоуснени праскави сугласник (тј. звучни билабијални експлозив)?</p> <p>а) Б б) Д в) Т г) Ц</p> <p>Заокружи слово испред тачног одговора.</p>	
20.	<p>Напиши како дати глагол гласи у ијекавском изговору.</p> <p>ЗАХЛАДНЕТИ: _____</p>	

Прегледао: _____

Укупно поена: _____

Школска 2025/2026. година
Градско такмичење ученика средњих школа
из српског језика и језичке културе
III разред

Шифра: _____

Прочитај следећи текст и уради задатке 1–11 (реченице су, ради лакшег сналажења, нумерисане):

(1) Имали смо коња, поклон драгог пријатеља. (2) То је била сјајна животиња, готово људске интелигенције. (3) Једне зимске ноћи отац је отишао да обави хитан посао и, док је пролазио кроз шуму, коњ се уплашио вукова и грубо избацио оца из седла. (4) Коњ се вратио кући и подигао узбуну, а онда је поново јурнуо на место незгоде. (5) Стигао је тамо пре људи који су пошли у потрагу за оцем.

Скраћенице: КР – комуникативна реченица, ПР – предикатска реченица

Бр.	Питања	Поени
1.	Синтагма <i>поклон драгог пријатеља</i> (из 1. КР) има следећу синтаксичку функцију: _____.	
2.	Напиши у ком падежу (не и броју) стоји именица <i>поклон</i> (из 1. КР): _____.	
3.	У следећој синтагми подвучи главну реч: <i>поклон драгог пријатеља</i>	
4.	Синтагма <i>сјајна животиња</i> (из 2. КР) има следећу синтаксичку функцију: _____.	
5.	Синтаксичка јединица <i>готово људске</i> (из 2. КР) назива се прецизно _____.	
6.	Из 3. КР препиши праве објекте: _____.	
7.	Синтаксичка јединица <i>Једне зимске ноћи</i> (из 3. КР) има следећу синтаксичку функцију (наведи прецизан назив): _____	
8.	Именица <i>вукова</i> (из 3. КР) стоји у следећем падежу: _____ и има следећу синтаксичку функцију (наведи прецизан назив): _____.	
9.	Напиши од колико се предикатских реченица састоји 4. КР: _____.	
10.	Предлошко-падежна конструкција <i>за оцем</i> (из 5. КР) има следећу синтаксичку функцију: а) прилошке одредбе за место; б) прилошке допуне за место; в) падежног атрибута. Заокружи слово испред тачног одговора.	
11.	Из текста препиши апозитив: _____.	

Бр.	Питања	Поени
12.	<p>У реченици <i>Брада му је кратка</i> придев <i>кратак</i>:</p> <p>а) стоји у одређеном виду; б) стоји у неодређеном виду; в) не може се рећи да ли стоји у одређеном или неодређеном виду.</p> <p>Заокружи слово испред тачног одговора.</p>	
13.	<p>Заокружи слова испред безличних реченица:</p> <p>а) Прошле ноћи је било веома хладно. б) То је било потпуно неочекивано. в) Вече је било прилично топло. г) Није било нимало кише.</p>	
14.	<p>Реченица <i>Сада се трага за новим изворима енергије</i> јесте:</p> <p>а) реченица чији је предикат повратни глагол; б) обезличена; в) пасивна; г) безлична.</p> <p>Заокружи слово испред тачног одговора.</p>	
15.	<p>Подвучена синтаксичка јединица у реченици <i>Устрчао је уз степенице прескачући по три степеника одједном</i> назива се прецизно _____.</p>	
16.	<p>У реченици <i>Можеш ли ми помоћи?</i> подвучена реч има функцију:</p> <p>а) именског копулативног предикатива; б) прилошког копулативног предикатива; в) допунског дела предиката.</p> <p>Заокружи слово испред тачног одговора.</p>	
17.	<p>У следећем низу прецртај реч која се у датом облику не може наћи као одредница у речнику:</p> <p>сасвим, наш, падати, још, тражим.</p>	
18.	<p>У реченици <i>Марији дрхти глас</i> именица <i>глас</i> има следећу синтаксичку функцију (наведи прецизан назив): _____.</p>	
19.	<p>Подвуци термин који означава синтаксичку функцију:</p> <p>именски део предиката, именска реч, именица, именичка синтаagma.</p>	
20.	<p>Подвуци придев који има допуну у дативу без предлога:</p> <p>различит, склон, љубазан, пун, жељан.</p>	

.....

.....

Школска 2025/2026. година
Градско такмичење ученика средњих школа
из српског језика и језичке културе
IV разред

Шифра: _____

<p>Пажљиво прочитај следећи текст и одговори на питања 1–14 (реченице су, ради лакшег сналажења, обележене бројевима).</p> <p>(1) Професор Вујић је увек застајао пред вратима свога разреда, да узме ваздуха. (2) Он никад није знао шта га у разреду чека. (3) Годинама су га ђаци истрајно навикавали да од њих може очекивати само неочекивано. (4) Било је дана када се осећао почаствованим што им је разредни старешина, али се чешће осећао кажњеним. (Из књиге Милована Витезовића <i>Шешир професора Косте Вујића</i>, прилагођено)</p>		
Скраћенице: КР – комуникативна реченица; ПР – предикатска реченица.		
Бр.	Питања	Поени
1.	У синтагми <i>професор Вујић</i> (из 1. КР) именица <i>професор</i> има следећу синтаксичку функцију: а) апозитива; б) атрибутива; в) падежног атрибута. Заокружи слово испред тачног одговора.	
2.	Зависна реченица <i>да узме ваздуха</i> (из 1. КР) има следећу конституентску вредност: а) именичку б) придевску в) прилошку Заокружи слово испред тачног одговора.	
3.	Презент <i>узме</i> (из 1. КР) има следеће значење: а) апсолутно; б) релативно; в) модално. Заокружи слово испред тачног одговора.	
4.	Генитив <i>ваздуха</i> (из 1. КР) према значењу се назива: _____.	
5.	Заокружи слова испред граматичких карактеристика глагола <i>застајати</i> (из 1. КР): а) свршени б) несвршени в) двовидски г) прелазни д) непрелазни њ) повратни	
6.	Зависна реченица <i>шта га у разреду чека</i> (из 2. КР) припада следећој врсти зависних реченица (наведи прецизан назив): _____.	
7.	Зависна реченица <i>да од њих може очекивати само неочекивано</i> (из 3. КР) има следећу синтаксичку функцију: а) правог објекта; б) неправог објекта; в) прилошке одредбе за начин; г) субјекта. Заокружи слово испред тачног одговора.	
8.	Какав је предикат у реченици <i>да од њих може очекивати само неочекивано</i> ? а) прост б) сложен в) глаголски г) именски д) прилошки Заокружи слова испред тачних одговора.	

Бр.	Питања	Поени
9.	Прилози <i>увек</i> и <i>никад</i> (из 1. и 2. КР) стоје у лексичком односу који се зове: _____	
10.	Које прилошко значење има инструментал <i>годинама</i> (из 3. КР)? _____	
11.	Зависна реченица <i>што им је разредни старешина</i> (из 4. КР) припада следећој врсти зависних реченица: _____.	
12.	Подвучени презент <i>је</i> из 4. КР <i>Било је дана када се осећао почаствованим што им је разредни старешина</i> има следеће значење: а) апсолутно; б) релативно; в) модално. Заокружи слово испред тачног одговора.	
13.	Који падеж може бити употребљен уместо инструментала у 4. КР? _____	
14.	У ком напоредном односу стоје независне предикатске реченице у 4. КР? _____	
15.	Заокружи слова испред специјалних независних реченица: а) Не газити траву! б) Не газити траву! в) Пази на траву! г) Хвала што не газите траву! д) Свеже посејана трава!	
16.	Заокружи слова испред општих питања: а) Кад се враћаш? б) Враћаш се брзо? в) Да ли се враћаш? г) Зашто се не враћаш брзо?	
17.	Напиши од којих је лексема састављена следећа реченица: Моја тринаеста награда је путовање. _____	
18.	У примеру из претходног задатка предикатско <i>је</i> конгруира са субјектом у: а) роду б) броју в) лицу г) падежу Заокружи слово испред сваког тачног одговора.	
19.	Напиши којој врсти зависних реченица припада подвучена реченица у следећем примеру: <i>Да сам знао, ја бих тринаесту љубав прескочио.</i> _____	
20.	Подвучене речи у реченицама <i>Ја бих тринаесту љубав прескочио</i> и <i>Тркач је успешно прескочио препреку</i> илуструју: а) полисемију; б) антонимију; в) синонимију; г) паронимију. Заокружи слово испред тачног одговора.	

Прегледао: _____

Укупно поена: _____

РЕШЕЊА

ДРУШТВО ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК
И КЊИЖЕВНОСТ СРБИЈЕ

Школска 2025/2026. година
Градско такмичење ученика средњих школа
из српског језика и језичке културе
Решења
I разред

1. б) глаголицу
2. в) мешавина старословенског и народног српског језика
3. рускословенски
4. једначење сугласника по месту творбе/изговора/артикулације
5. Ж
6. Прича о Дамокловом мачу повезана је са стварном историјском особом.
7. д) гласних жица
8. НИТ
9. а) место творбе б) начин творбе г) обележје мекоће
10. Петар Петру плете плот, са три прута по три пута, брзо плети Петре плот.
  - 1) фонетска граница: РА|ЗЉУ|ТИМ, ПРЕД|ЗНАК
  - 2) психолошка граница: РАЗ|ЉУ|ТИМ, ПРЕД|ЗНАК
12. ЗАМИСЛИТИ, ЗАМИШЉЕН, ЗАМИШЉАТИ, ЗАМИШЉЕНОСТ, ЗАМИШЉАЊЕ
13. 1) потешк~~о~~ћа (краткоузлазни) 2) онемогућити (дугоузлазни)
14. испревртати, испресавијати, испоставити, испоздрављати (се), испоручивати
15. Она је кћи легендарног критског краља Миноса.
16. б) у месту акцента и квантитету
17. јоговање
18. в) покретне вокале
19. упоређивати, сунце, зависити, мајчински, мазити
20. (СТУДЕНТИ) ФИЛОЛОШКОГ ФАКУЛТЕТА У БЕОГРАДУ ПОСЕТИЛИ СУ ХРАМ СВЕТОГ САВЕ.
Признати одговор и ако су подвучена само почетна слова ових речи.

Школска 2025/2026. година
Градско такмичење ученика средњих школа
из српског језика и језичке културе
Решења
II разред

1. а) по падежу, б) по броју, в) по роду
2. трију
3. прву, другу, петнаест
4. б) Јахвеу
5. онакве, богове, какве, народе
6. б) једн. г) јд.
7. 1) номинатив, 2) средњи
8. 1) множина, 2) мушки
9. 1) инструментал, 2) инструментал
10. нити, тканину, концем
11. 1) номинатив 2) множине/множина
12. а) у јединици
13. а) Ђуро Даничић
14. у, над
15. царске, лош
16. б) у генитиву
17. поступци
18. Хорациом
19. а) Б
20. захладњети

Школска 2025/2026. година
Градско такмичење ученика средњих школа
из српског језика и језичке културе
Решења
III разред

1. апозиција/апозиције
2. акузатив(у)
3. *поклон драгог пријатеља*
4. именски део предиката / именског дела предиката / именски (копулативни) предикатив / именског (копулативног) предикатива
5. придевска синтагма
6. *хитан посао, оца* (било којим редом!)
7. (прилошка) одредба времена / (прилошка) одредба за време
8. генитиву/генитив, неправи/индиректни/даљи објекат // неправог/индиректног/даљег објекта
9. (од) три / 3
10. в) падежног атрибута.
11. *готово људске интелигенције*
12. б) стоји у неодређеном виду
13. а) Прошле ноћи је било веома хладно.
г) Није било нимало кише.
14. б) обезличена
15. глаголска синтагма
16. в) допунског дела предиката
17. *тражим*
18. граматички субјекат / граматичког субјекта
19. именски део предиката
20. *склон*

Школска 2025/2026. година
Градско такмичење ученика средњих школа
из српског језика и језичке културе
Решења
IV разред

1. б) атрибутива
2. в) прилошку
3. в) модално
4. деони / партитивни
5. б) несвршени, д) непрелазни
6. зависноупитним (изричним (реченицама)) / зависноупитна (изрична (реченица))
7. б) неправог објекта
8. б) сложен, в) глаголски
9. антонимија
10. временско (значање) / (значање) (мере) времена
11. узрочним ((зависним) реченицама) / узрочна ((зависна) реченица)
12. б) релативно
13. номинатив
14. (у) супротном ((напоредном) односу) / супротни ((напоредни) однос)
15. б) Не газити траву!
д) Свеже посејана трава!
16. б) Враћаш се брзо?
в) Да ли се враћаш?
17. *мој, тринаести, награда, јесам/бити, путовање*
18. б) броју, в) лицу
19. условна ((зависна) реченица) / условним ((зависним) реченицама)
20. а) полисемiju

